

**ข้าวพันธุ์ก่ำอาฮา 1 มช.
(Kum Aka 1 Morchor)**

วันที่รับรองพันธุ์ : กำลังอยู่ระหว่างการรับรองพันธุ์

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์ก่ำอาฮา 1 (Kum Aka 1 Morchor) เป็นข้าวเหนียว ไรต่อช่วงแสง ได้จากการคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์จากข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูง เริ่มจากการศึกษาและวิจัยในการดำเนินงานวิจัยเรื่องการรวบรวม ประเมินและจำแนกพันธุ์ข้าวไทยคุณภาพพิเศษจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน ระยะเวลา 3 ปีระหว่าง พ.ศ.2556-2558 โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูงของทั้ง 3 จังหวัดคือ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 พันธุ์ นำมาวิเคราะห์ ประเมินและจำแนกคุณภาพพิเศษในเมล็ดข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่อผู้บริโภค รวมทั้งการจำแนกลักษณะทางสัณฐานวิทยาของข้าวคุณภาพพิเศษที่เก็บรวบรวมมาในปีแรก การวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางโภชนาการ ได้คัดเลือกพันธุ์ที่มีความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระสูง (antioxidant capacity) คือ ก่ำอาฮา เป็นข้าวเหนียว ข้าวไร่ ซึ่งเก็บตัวอย่างมาจากชาติพันธุ์กะเหรี่ยง หมู่บ้านแสนเจริญ ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย หลังจากนั้นเป็นการคัดเลือกพันธุ์ บริสุทธิ์ที่มีความสม่ำเสมอภายในสายพันธุ์ของข้าว ดำเนินการคัดเลือกทั้งหมด 7 ชั่วรุ่นโดยนำมาปลูกประเมิน ลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต รวมทั้งประเมินความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระเปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน 5 พันธุ์ ได้แก่ ก่ำดอยสะเก็ด ก่ำหอม มช. ข้าวดอกมะลิ 105 กข.6 และชีวแม่จัน ผลการศึกษาพบว่า ไม่พบการกระจายตัวในลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต จึงได้สายพันธุ์บริสุทธิ์ที่มีความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระสูง คือ ก่ำอาฮา 1 มช. โดยตัวเลข 1 ตามหลังชื่อพันธุ์ หมายถึงเป็นการคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์ จากลักษณะที่ต้องการได้ในต้นที่ 1 ต่อมาศึกษาอิทธิพลของพื้นที่ปลูก โดยปลูกพันธุ์ก่ำอาฮา 1 มช. ในนาที่ลุ่มที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนาที่สูงที่ อ. แม่วาง จ. เชียงใหม่ เปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน 2 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวดอกมะลิ 105 และ กข 6 บันทึกลักษณะประจำพันธุ์ วิเคราะห์ความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระในเมล็ดข้าวกล้อง ผลการศึกษา พบว่า พันธุ์ก่ำอาฮาสามารถเจริญเติบโตออกดอกเป็นปกติเมื่อปลูกที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และที่แปลงเกษตรกรรมที่สูง

คุณสมบัติพิเศษ

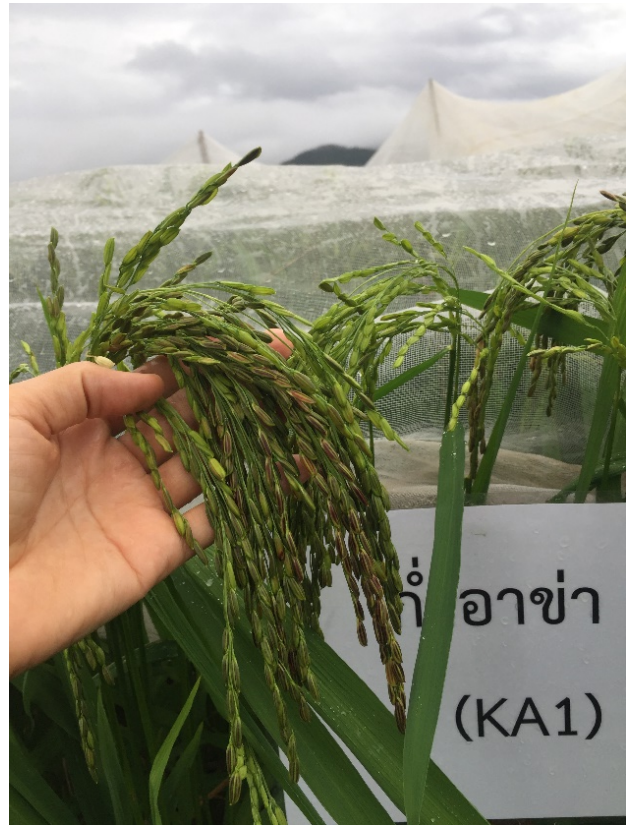
ความสามารถในการต้านอนุมูลอิสระ (DPPH) ในเมล็ดสูง

งานวิจัยรองรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. Wisetkomolmat J, Arjin C, Satsook A, et al. Comparative Analysis of Nutritional Components and Phytochemical Attributes of Selected Thai Rice Bran. *Frontiers in Nutrition*. 2022 ;9:833730. (ร่ำข้าว)
2. Comparative analysis of bioactive-phytochemical characteristics, antioxidants activities, and anti-inflammatory properties of selected black rice germ and bran (*Oryza sativa* L.) varieties

ก่ำอาซ่า 1
(KA1)

ก่ำอาซ่า
(KA1)

